

19:10-23 Zevulun and Yissachar (continued)

1. Daat Mikra to Yehoshua 19, footnote 88

גם נחלת זבולון מתוחמת משלשת עבריה במקורות מים: בדרום – נחל אשר על פני יקנעם. בצפון – גי יפתח-א-ל. במערב – הים הגדול.
Zevulun's portion was also bounded on three of its sides by water sources: South: The wadi fronting Yokne'am (19:11). North: The valley of Yiftach-Kel (19:14). West: The Mediterranean Sea.

2. Chizkuni to Bereishit 49:14

רבץ בין המשפטים נחלתו נפלה לו בין תחומי אחיו...

"Sprawls between the borders" – His portion fell in the midst of his brothers' borders...

19:24-48 Asher, Naftali, Dan

3. Asher: Bereishit 49:20, Devarim 33:24-25

(כ) מאֲשֵׁר שְׁמֵנָה לְחֵמוֹ וְהוּא יִתֵּן מִעֲדֵנֵי־מֶלֶךְ:

(כד) וּלְאִשֶּׁר אָמַר בְּרוּךְ מִבְּנֵי אֲשֶׁר יִהְיֶה רְצוֹי אֶחָיו וְטָבֵל בְּשֶׁמֶן רִגְלוֹ: (כה) בְּרִזָּל וְנַחֲשֶׁת מְנַעֲלָה וְכִנְיָהּ דְּבָאָה:

4. Ramban to Devarim 33:25

הנראה לי במלה הזאת שהיא כמו זבאך, כי האותיות האלה יתחלפו תמיד... שתהיה ארצך זבת השמן הנזכר, ואתה תהיה בו טובל רגלך כל ימך לעולם:

It appears to me that *dav'echa* is like *zav'echa*, for these letters switch perpetually... Your land will flow with the aforementioned oil, and you will immerse your foot in it forever.

5. Ramban to Devarim 33:25

היה אשר בסוף ארץ ישראל... ואם כן הנה ארצו מנעול ארץ ישראל, ולכך אמר "ברזל ונחשת מנעולך", שיהיו לו דלתות נחושה ובריה ברזל וכל הארץ נעולה בהם. והוא רמז שישמור ד' כל הארץ מאויב ומתנקם. או יאמר, שלא יבואו זרים לשלול השמן...

Asher was at the end of Israel... So his land was a lock for Israel. Thus it said, "Your lock should be iron and copper," that he should have doors of copper and bolts of iron, with the entire land locked before them. This hints that Gd should guard the land from enemy and avenger. Or, that strangers should not come to steal the oil...

6. Naftali: Bereishit 49:21, Devarim 33:23

(כא) נַפְתָּלִי אֵילָה שְׁלָחָה הַנֶּתֶן אֲמֵרֵי־שֹׁפָר:

(כג) וּלְנַפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי שְׁבַע רְצוֹן וּמָלֵא בְּרֶכֶת ד' יָם וְדָרוֹם יִרְשָׁה:

7. Midrash, Bereishit Rabbah 99:12

"אילה שלוחה", זו בקעת גנוסר שהיא ממחרת את פירותיה כאילה, "הנותן אמרי שפר", שארצו מתברכת... והם מבכרין מפירותיהם למלכים ומשפרים דבריהם ואם היה בלבן עליהן היו מתרצין להן.

"A hind sent forth", this is the valley of Ginosar, the fruit of which hastens like a hind, "which gives forth fine sayings," his land is blessed... they give gifts of their fruit to kings, and improve their words. If the kings had something against them, this would appease them.

8. Onkelos to Devarim 33:23

ולנפתלי אמר נפתלי שבע רעוא ומלי ברכן מן קדם ד', מערב ים גניסר ודרומוהי יירת.

And to Naftali he said... he will take the west and south of Yam Ginosar.

9. Yehudah haYarden

Divrei haYamim I 2:21-22

10. Dan: Bereishit 49:16-17, Devarim 33:22

(טז) דָּן יָדִין עֲמוֹ פֶּאֶחֶד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל: (יז) יִהְיֶה־דָן נָחֵשׁ עַל־יַדְדֵּךְ שְׁפִיפֶן עַל־יַאֲרֵחַ הַנֶּשֶׁף עֲקֵב־יִסּוּס וַיִּפֹּל רֶכֶּבוֹ אַחֲוָר:

(כב) וּלְדָן אָמַר דָּן גּוֹר אֶרֶץ הַנֶּזֶק מִן־הַבָּשָׂן:

11. Midrash, Sifri, Devarim 355

דן גור אריה, מלמד שסמוך לספר וכל מי שסמוך לספר נמשל לאריות.

יזנק מן הבשן, מה זינוק זה יוצא ממקום אחד ונחלק לשני מקומות כך שבטו של דן נוטל לו חלק בשני מקומות וכן הוא אומר...

"Dan is a young lion" – This teaches that he is by the border, and all those who are close to the border are compared to lions.

"Spurting forth from Bashan" – This spurt emerges from one place and splits toward two destinations. So the tribe of Dan took a share in two places, as Yehoshua 19:47 says...

12. Talmud, Bechorot 55a

תניא נמי הכי, "ירדן יוצא ממערת פמייס, ומהלך בימה של סיבכי ובימה של טבריא ובימה של סדום, והולך ונופל לים הגדול, ואין ירדן אלא מבית יריחו ולמטה."

א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן: למה נקרא שמו ירדן? שיוורד מדן.

We also learned this, "The Jordan emerges from the Cave of Panias and goes through the Sea of Sibchi and the Sea of Tiberias and the Sea of S'dom, and it goes and descends into the Great Sea. But it is only called 'Yarden' from Beit Yericho and below."

Rabbi Chiya bar Abba cited Rabbi Yochanan: Why is it called "Yarden"? It descends (*yoreid*) from Dan.

13. Shoftim 18:1

בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל וּבַיָּמִים הָהֵם שָׁכַט הַדָּנִי מִבְּקָשָׁם לָחֹלָה לְשָׁכֶת כִּי לֹא־נָפְלָה לוֹ עַד־הַיּוֹם הַהוּא בְּתוֹךְ־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּנִחְלָה:

In those days there was no king in Israel, and in those days the tribe of Dan sought a portion in which to dwell, for a portion among the tribes of Israel had not yet fallen to him as a portion.

14. Radak to Yehoshua 19:47

ומגורלם היתה לשם, אלא שלא היתה נכבשת עם שאר השבטים והם כבשוה לאחר זמן בימי פסל מיכה. ויש לפרש כי לשם לא היתה מהארץ הנחלקת לשבעה חלקים...

And Leshem was from their portion, but it was not conquered with the land of the other tribes, and they conquered it later, in the time of the idol of Michah. And one could explain that Leshem was not from the land which was divided into seven parts...

